

GLAS

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

LETO (año) XLVII št. 1-2

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

januar - junij 2000

PREŠEREN - 2000

Po Prešernu in njegovi zvestobi sebi in svoji slovenski norenosti, ki je iz ljubezni do vsega vsemu človeštvu namerjala dobre, z neko novo uzrtostjo presvetljene želje, smo bili Slovenci - abstraktno rečeno - definirani kot narod, še preden smo narod - in kje je bila tedaj še nacija! - sploh postali. Rojenim iz lepote poezije nam zdaj, ko se nam je delček njenega videnja ostvaril in izpolnil, nikakor ne more biti vseeno za njen preostali, neulovljivo velikanski in hkrati neizmerno neznaten, hrepenenjsko neuničljiv daljinski del. Dobesedno organsko nam ne more in ne sme umanjhati.

Ali imamo Slovenci zdaj, ko smo si kot narod pridobili lastno državo, tudi svoj nacionalni cilj in v kateri meri se tega cilja zavedamo?

Kateri je tisti nacionalni cilj Slovencev kot nacije, ki tako rekoč vsebuje in zaobsega vse druge cilje? Ali pa takega Cilja ni in obstaja le vrsta nepovezanih parcialnih ciljev?

Je naš cilj gospodarska uspešnost, socialna varnost, čim višja kultura, demokratizem in liberalizem, evropejstvo in kozmopolitizem, tukajšnji mir in zdajšnja sreča, onstransko zveličanje, slovenstvo kot svetovni zgled?

Se ti cilji dopolnjujejo ali izključujejo? Sploh gre za prave oziroma resnične cilje?

Jože Snoj:

(odlomek iz knjige Metamorfoza groze)

(Nagovor na Občnem zboru SKA dne 15. aprila 2000.)

SPET se je obrnil koledarjev list, tokrat na privlačno okroglo številko 2000, in spet začenjamo novo dvoletno obdobje naše organizacije, ustanovljene pred 46 leti. Mnogo je že zapisanega o tem obdobju, katerega lahko brez sramu označimo kot epopejo slovenske kulture, ko se je v sredini tega stoletja, kot posledica vojne in revolucije, razlila preko mej domovine. Prodor tistega vala slovenske kulture v svetu, kar se morda sliši preveč evfemistično, je danes od slovenske demokratično osveščene družbe brezpogojno priznan kot zgodovinsko dejstvo, ob katerem pa marsikdaj pozabljam, da je bil kruto navezan na trnjevo pot naših prvih, v večini že preminulih kulturnih pionirjev, ki so z golimi rokami, takorekoč z nohti izkopavali jame za nove žlahtne sadike ljubljene slovenske kulture v trdi zemlji tujine.

Zgodilo se je, da smo pripisali v kodeks naravnega zakona, da so sadike in semena, namakana s solzami in znojem, pa oplojena z ljubeznijo do lepote in resnice, pognale korenine in se bohotno razrasle v tem našem vrtiču slovenske zdomske kulture. Danes, po tolikih letih, je ta vrtič že razrašččen v park, poln visokih in ponosnih dreves. Mnoga od njih že ne rodijo več sadov, a s svojimi krošnjami nudijo slovenskemu rodu in njega potomcem blagodejno senco in zatočišče, njihove široke veje pa se pod sunki celinskega vetra šepetaje pogovarjajo z nami in nas bogatijo s starimi, lepimi, pa tudi žalostnimi zgodbami.

A naokoli vidimo brsteti nove sadike in rože, ki oznanjajo novo pomlad in obljublajo nove sadeže na tem vrtu. Drugačni bodo ti sadovi, že delno oplojeni s tukajšnjo bogato kulturno naravo, vendar izhajajo iz istih, starih sadik in semen. Boga prosimo, da nam posreduje dovolj naravnih sokov, da se bodo njih sadovi v pomladnem zagonu bohotno razcveteli in še dolga, dolga leta porajali sadove slovenske kulture v tem neizmerno širokem slovenskem zdomstvu.

Marijan Eiletz

Pišejo nam

Poročilo iz Mendoze

Z zamudo sporočam, da se je Eli Hafner udeležila – jun. / jul. 1999 – likovne kolonije v Mariboru in da se je vrnila zelo navdušena nad Slovenijo, posebno nad tem, kako tam drugače cenijo umetnost, kot smo tu vajeni. V katalogu, ki je izšel za to priložnost jo mentorica kolonije Ana Krašna predstavi takole:

“Elizabet Hafner ustvarja v tehniki olja na platno. Njen likovni svet so ljudje. Čipke simbolizirajo intimni svet naših prababic in pradedov. Eli jih slika z največjo natančnostjo in spoštovanjem, saj za način dela uporablja konico igle, ki jo s svojim zamudnim postopkom prisilili v podoživljenje tkanja čipk.”

V katalogu najdemo reprodukcijo njene slike *Slovensko dekle*, ki lepo ponazerja gornjo označbo.

Eli Hafner želi izraziti - preko tega dopisnika - globoko hvaležnost SKA, posebno predsedniku Marijanu Eiletzu in Andreji Dolinar, vodji likovnega odseka, ki sta ji omogočila udeležitev na skupinski razstavi, lani, v Slov. hiši. To je bila njena prva predstavitev v Buenos Airesu, kar nedvomno pomeni večjo odmevnost za njeno umetniško delo. V Mendozi, posebno med Slovenci, je Eli dobro poznana, saj nadaljuje takorekoč družinsko tradicijo. Njen oče je rad slikal in se posvečal tudi kiparstvu v kovinah; njena sestra ustvarja kovinske skulpture.

Vir

ODBOR SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Izvoljen na Občnem zboru dne 15. aprila 2000.

Predsednik	arh. Marijan Eiletz
Podpredsednika	dr. Katica Cukjati in dr. Jure Rode
Tajnica	Milena Ahčin
Upravnik	Lojze Rezelj
Nadzorni odbor	arh. Jure Vomberger, Milan Volovšek

Obenem so člani odbora vsi vodje posameznih odsekov:

literarni odsek	Tine Debeljak, Vinko Rode, Tone Rode
filozofski odsek	dr. Mirko Gogala, Martin Sušnik
teološki odsek	dr. Jure Rode
družbeno-zgodovinski odsek	dr. Katica Cukjati Debeljak
gledališki odsek	Lojze Rezelj
glasbeni odsek	prof. Ivan Vomberger, Marjana Jelenc
likovni odsek	Milan Volovšek in Andreja Dolinar Hrovat
prirodoslovno-znanstveni odsek	Tine Debeljak

uredništvo Meddobja: konzorcij, ki ga sestavljajo vodje odsekov,

glavni urednik:	Marijan Eiletz
sourednik:	Branko Rebozov
pomočnik:	Vinko Rode
predstavnik za Evropo:	Lev Detela

uredništvo glasila Glas SKA: odbor, pod koordinacijo tajništva

Odšli so...

Vojkotu v spomin

Odšel je naš prijatelj, pisatelj in ljubitelj gorá. Dr. Vojko Arko nas je zapustil telesno, a njegov véliki gorniški lik ostane za vedno med nami tako v duhu kakor v napisani besedi. Vojko je bil od vsega početka ne samo ustvarjalna a tudi gonilna sila

Slovenskega Planinskega Društva (SPD) v Argentini. Bil je brez dvoma glavni “duševni vodja” vsega slovenskega gorniškega delovanja v naši novi domovini. V mnogih člankih posebno pa še v svojih knjigah *Ljubezen po pismih* (1975), *Zgodbe z Nahuel Huapija* (1975) ter *Cerro Shaihueque*

(1987) je z jasnim in lahkim peresom čudovito in jedrno opisal deželo južnih jezer, svoje osebne gorniške podvige in doživetja ter delovanje in uspehe Bariloške “šume”. Iz njegove napisane besede žari globoka ljubezen do gorá in do Slovenije.

Osebnost pa mi bo Vojko ostal v spominu kot neumorni pobudnik naše “pošumske generacije”, katera je nadaljevala pi onirsko delo slovenskih bariloških andinistov. Že od prvega začetka našega delovanja v takrat še neznanih predelih daljnje ter viharne južne Patagonije nas je vedno podpiral, bodril in nenehoma dajal poguma za nove odprave, raziskovanja še nepoznanih gorskih predelov ter osvajanja deviških vrhov.

Naj mirno počiva pod južnim križem v katerega je nešteto krat strmél ob jasnih nočeh Patagonskih Andov.

Peter Skvarča

Občni zbor 2000

24. Redni občni zbor Slovenske kulturne akcije

Zbor je bil sklican ob 17. uri, začel se je zaradi nesklepčnosti pol ure kasneje. Od 23. rednega občnega zbora 25. aprila 1998 do zdaj je bilo na vseh področjih delo uspešno.

Delo likovnega odseka je opisala vodja Andrejka Dolinar, blagajnikovo poročilo je zaradi zadržanosti blagajnika prebral predsednik, delo ostalih oddelkov je opisala tajnica.

Poročilo tajnice:

Odbor se je redno sestajal vsak mesec. Obisk teh sestankov je bil zadovoljiv, povprečno je bilo navzočih 7 odbornikov.

V tem času smo izdali štiri zvezke Meddobja in štiri številke Glasa. Kulturni večeri so bili razen koncertov v mali dvorani Slovenske hiše. Vsako leto jih je bilo deset in so bili vsi dobro obiskani. Poleg domačih predavateljev in razstavljalcev so sodelovali povabljeni iz Argentine, Slovenije in iz Kanade. Ob razstavah in koncertih smo izdali primerne sporede oziroma kataloge.

Gledališki odsek je želel organizirati za čas evropskih počitnic gledališki tečaj, v ta namen je iskal primerne režiserja v Sloveniji, da bi tečaj vodil. Za pomoč smo prosili Ministrstvo za kulturo v Sloveniji, pa doslej nismo bili uslišani. – Za Prešernovo dvestoletnico rojstva smo imeli namen pripravili v poletnem času proslavo, pa zaradi počitniške odsotnosti publike ni bilo mogoče.

Med člane literarnega odseka smo povabili pet novih sodelavcev. Prav tako imamo pet novih članov likovnega odseka. Vsi povabljeni so sodelovanje obljubili. – Naš član Milan Volovšek je zaradi težav z očmi odšel v Rožmanov dom, kjer pa še vedno slika. Naš tajnik Vinko Rode se je preselil v Mendoza, kar bo sodelovanje z njim precej otežkočilo. – Izgubili smo zvestega sodelovca v Trstu, Vinka Beličiča, ki je umrl avgusta 1999. Oktobra istega leta je umrl v Buenos Airesu naš režiser Maks Borštnik. Marca 2000 je umrl v Bariločah dr. Vojko Arko, njegovo knjigo o slovenskem gorništvu v Argentini bomo izdali pri SKA. Pred smrtjo je podpisal pooblastilo za izdajo Dinku Bertoncelju in Slovenski kulturni akciji. Naš predsednik je bil leta 1999 več tednov v Sloveniji, kjer je navezoval stike in iskal nove možnosti. Vrste naročnikov so zelo razredčene, kar nas skrbi. Pomoč iz Slovenije je premajhna za najnujnejše potrebe. Manjka nam tudi mlajših sodelavcev. Izjema je likovni odsek, kjer so zelo delavni.

Udeleženci občnega zbora so takoj po končanih formalnostih začeli živahen razgovor o novih načrtih, spremembah, možnostih osvežitve in širjenja dela na nova področja, zamisel razširitve iz osrednje hiše v krajevne domove je bila ugodno sprejeta. Obeta se nam sodelovanje mladih in zanimanje je opaziti na novih področjih.

Knjige

dr. DARKO ŠUŠTERŠIČ: Jezuitsko-gvaranijska svetišča

Knjiga je publikacija Instituta za teorijo in zgodovino umetnosti "Julio E. Payró" fakultete "Filosofia y letras" Univerze v Buenos Airesu (UBA).

Knjiga je sestavljena iz štirinajstih poglavij, ki so razdeljena v tri dele. V prvem delu se opisuje zgodovina arhitekture jezuitskogvaranijskih misijonov in se deli v štiri dobe. Prva obsega začetno sintezo gvaranijske arhitekture v amaconskem pragozdu z evropskimi doprinosi očetov in bratov jezuitov. V tem delu je razložena nova Šušteršičeva teorija, ki je bila prikazana na 49. mednarodnem kongresu amerikanistov v Quitu (Ecuador) leta 1995. Ta teorija trdi, da arhitektura misijonskih jezuitskih cerkva ni importirana evropska arhitektura, vsiljena gvaranijem, ampak prilagoditev velikih, dolgih gvaranijskih hiš "og guasú" (dolge so 50-70 metrov s kapaciteto za 300 - 400 oseb) za potrebe krščanskega kulta. Te dolge hiše, ki so jih imenovali tudi "og jocutú" ali zabita hiša, so dobile svoje ime zaradi visokih debel ("horcones"), ki so bila zabita v tla, urejena v štirih vrstah kot podporniki strehe in sten cerkva, zgrajenih iz lesa. Te cerkve, ki so imele tri ladje, so zgodovinarji misijonske arhitekture napačno primerjali s paleo-krščanskimi bazilikalnimi cerkvami. Bile so najbolj originalno odkritje gvaranijsko - jezuitske kulture. Danes se morejo prepoznati v svetiščih misijonov v Mojos-ih in Chiquitos-ih v Boliviji in v frančiškanskih cerkvah v Juguaron-u in Capiatá v Paragvaju. Večina gvaranijskih cerkva je bila porušena ali požgana.

Drugi del knjige predstavlja dokumente iz Državnega generalnega arhiva v Buenos Airesu. Ti do zdaj niso bili znani. Po podatkih iz teh dokumentov je potrebno znova napisati zgodovino misijonskih cerkva. Predvsem je treba popraviti datume in imena avtorjev uglednih cerkva, kot sta cerkev svetega Mihaela (Brazilija) in cerkev svete Trojice (Paraguay). Prvo je začel graditi Juan Bautista Primoli leta 1731, končal jo je Francisco de Ribera leta 1747. Drugo je začel Pablo Primoli leta 1739, končal pa jo je p. Pablo Danesi leta 1768, ko so izgnali jezuite.

Tretji del je posvečen arheološkemu raziskovanju misijonskih cerkva v zadnji dobi. Te so bile zgrajene s kamenjem brez apna. Posebno raziskuje cerkev svete Trojice ob reki Parana (Paraguay). Nastala je nova teorija o tem, kakšna je bila ta cerkev, kako se je zrušila Pablo Primolijeva kupola in kako jo je rekonstruiral p. Pablo Danesi.

Na koncu avtor obravnava kiparstvo in glasbo v misijonih na podlagi frizov in angelov godbenikov v cerkvi svete Trojice.

Knjiga obsega 334 strani, opremljena je s 70 fotografskimi ilustracijami, osnutki rekonstrukcij in tlorisov.

Kot oceno lahko navedemo komentar dr. Ernesta Maeder-ja, avtorja številnih knjig o zgodovini jezuitskih misijonov. Ta je med drugim zapisal:

"Vaša knjiga mi je bila zanimivo čtivo zaradi jasnega in preciznega stila ter po inteligentni in urejeni

Nova knjiga Zorka Simčiča "SREČANJA Z MAJCNOM"

(Nova Revija, Ljubljana, 2000)

Objavljamo dva zapisa iz knjižnega ovitka:

Dva pisatelja, danes oba klasika slovenske besede, sta ob koncu druge svetovne vojne stopila v gluho lozo. Prvi, **Zorko Simčič** (1921), v predvojnih in vojnih letih obetaven mlad ustvarjalec, je po nekaj vmesnih postankih izginil v buenosaireski zamolčanosti, drugi, **Stanko Majcen** (1888-1970), uveljavljen in spoštovan predstavnik ekspresionističnega rodu, je bil prisiljen predati se popolni osami v rodnem Mariboru. Prve-

mu je v njegovi zreli dobi vzplamenel ustvarjalni dar, drugi je bil šele malo pred smrtjo deležen vsaj malo moralnega zadoščenja. Toda za bralce v matiči kot da ju ni bilo; ime prvega, ki so ga pozorni bralci že zaznali, je izginilo v povojni vihri, ime drugega je zdrknilo v pozabo. Med obema pisateljema pa se je, ne da bi se kdaj osebno spoznala, spletla globoka vez. Na pobudo mlajšega, Zorka Simčiča, se je vzpostavilo zapleteno medsebojno dopisovanje, katerega značilnost so psevdonimi namesto pravih imen in poštni posredniki, ki so zbrisali sledi tveganega in tudi nevarnega početja. Dopisovanje in celo sodelovanje med predstavnikom buenosaireske politične emigracije in med državljanom nove Jugoslavije, naj je bil slednji poprej še tako čaščen umetnik, bi bilo, če bi bilo razkrito, lahko označeno kot protidržavno dejanje, ta pa so bila še v sedemdesetih letih nagrajevana s sodnimi postopki in z jetniškimi rešetkami.

Dopisovalca sta se uspela izogniti najhujšim čerem, čeprav včasih le za las. V 40 pisemskih enotah, od katerih so nekatere le priložnostni pozdravi, druge pa prave razprave ali eseji, sta se razkrila drug drugemu. Pisma Stanka Majcna pričujejo o tegobah

njegove popolne osame in celo o eksistenčnih težavah pa o njegovi neomajni veri vase in v svoj prav, o njegovi pokončni držbi torej. Majcnov spoštovalec, Zorko Simčič, ki je spretno vzpostavil pisni stik in katerega delo je tudi edinstveni tajni (pod psevdonimom) izid Majcnove pesniške knjige v buenosaireski diaspori, pa je svojemu sogovorniku predstavil zapletenost življenja politične emigracije in zamotanost njenega umetniškega ustvarjanja in kulturnega delovanja. Njuni pisni izdelki so polni citatov, omemb, namigovanj, prikritih navedb, ki naj bi morebitnemu nepoklicanemu bralcu preprečile razumevanje pravega pomena napisanega. Zorko Simčič je zato celotno korespondenco opremil z izčrpnimi opombami, ki odpravljajo sleherno nejasnost.

Deset let trajajoče dopisovanje med dvema intelektualcema in umetnikoma, ki veliko pove o zadnjih letih pisatelja Stanka Majcna in še več o razmerah na slovenskem otoku v Argentini, se zato bere kot napet roman.

* * *

Kako je mogoče, da se med dvema človekoma, ki se nikdar nista videla, spne razmerje – ne bi dejal "med prijatelji", čeprav me Majcen tako imenuje – kakor med očetom in sinom, tudi meni ni jasno. Njegova pisma sem prejemal z istim spoštovanjem, kakor sem očetova, dokler je ta bil še živ. Napozabni so dnevi – večeri, saj sem tudi sredi dneva prejeto pismo odprl vedno šele pozno v noč in to v kakšni tihi kavarni, dostikrat samotni gost. Kdor pozna Majcna in njegovo zadržanost v osebnih odnosih (skoraj vsi vedo povedati o njem predvsem to, da je bil samotni človek, in Koblar v svojih spominih celo pravi, da je bilo splošno mnenje, da je Majcen "mrk, odsoten, tuj"), bo opazil, da pa je v teh svojih pismih kdaj nenavadno čustven. Ker je izgubil sina edinca? Vem pa in to sem vedel, še preden sem se vrnil v domovino, da so bila zanj tista leta leta samote, zapostavljanja, pa čeprav je danes rečeno, da se mu naposled ni zgodilo nič hudega.

Je pač tako: nekdo stoično prenese leta ječe, celo samice, drugi – bolj občutljiv, zlasti, če je to svobodnjak, ki vsakomur priznava pravico do svobode, ki jo pa tudi sam terja zase, ki je le za minute poniževan od ljudi za zidovi, za katerimi se "skriva tako tesno srce in tako nizko čelo" – pa se tiho grudi pod občutkom krivice.

Zorko Simčič

(nadaljevanje s prejšnje strani)

obravnavi teme. Posebno je vredna omembe velika količina uporabljenih virov in strogost, s katero so bili uporabljeni in pojasnjeni. Najbolj pa je pritegnilo mojo pozornost vaše razumevanje preobrazbe gvaranijske kulture po dotiku s krščanstvom, ki so ga prinesli jezuiti.

Pripomnim samo to, da delo pohvalim. Poglavlje o časovnem zaporedju in poglavje o gvaranijski arhitekturi sta odkritje po originalnosti in odlični obravnavi. To velja prav tako za poglavja drugega in tretjega dela. Mislim, da ste obnovili temo in ustvarili delo, ki je izredno zaslužno in originalno, zasnovano na

strogem pretresu virov, razvoju in kritiki, zaradi česar je vaša knjiga nenadomestljiva v tej temi.

Prav tako je zanimivo navesti misli arhitekta Ramona Gutierrez, ki je največji raziskovalec južno-ameriške arhitekture:

"Čitanje knjige "Templos jesuitico-guaraníes" mi je napravilo silen vtis. Po svojem stilu in po jasni prepričljivosti. Mislim, da je bistven doprinos k tej temi. Posebno zanimiva so razmišljanja o obdobjih misijonske arhitekture in o doprinosu indijansko-guaranijske kulture."

Radko Šušteršič

Naši ustvarjalci

Poročilo nastopov basbaritonista Marka Finka v zadnjem letu

Leto 1999 je Marko Fink začel z nastopom 10. januarja na matineji v dvorani Slovenske Filharmonije v Ljubljani v Bachovi kantati 10 pod vodstvom Uroša Lajovica in orkestrom Slovenicum. Še isti dan je sodeloval pri božičnem koncertu v cerkvi Sv. Antona v Trstu z božičnimi samospevi Stanka Premrla, Matija Tomca in Koroških božičnih narodnih ob klavirski spremljavi Nataše Valant. Dan za tem je sodeloval pri dobrodelnem koncertu Slovenskega Lions kluba. Naslednje dni je imel pogovore za Radio Slovenija (urednica Veronika Brvar) in Radio Korotan (Dr. Zerzer).

21., 22. in 24. januarja je pel Mozartovo "Krönungsmesse" v Milanu z orkestrom Giuseppe Verdi pod vodstvom Martina Haselböcka.

29. januarja je sodeloval pri dobrodelnem koncertu v mariborski operni dvorani v prid Mariborske Škofijske gimnazije.

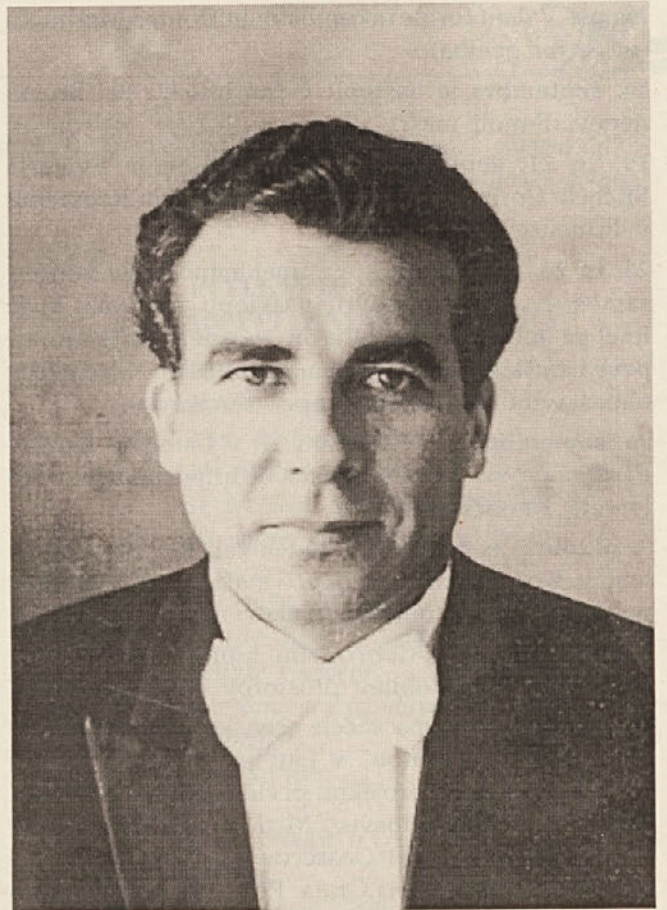
3. februarja je imel recital samospevov na besedila Franceta Prešerna v Kranju v sklopu mednarodnega simpozija o Prešernu.

7. februarja je pa v Cankarjevem domu prejel nagrado Prešernovega sklada "za komorne dosežke, še posebej za izvedbo pesemskega cikla Labodji spev Franza Schuberta." Odbor za podelitev Prešernovih nagrad je še dodal: "Izjemna kultura glasu, ki z natančno artikulacijo in izravnano dikcijo ustvarja idealno sposobnost pevskih interpretacij, najde le v posebnih primerih tisto moč in učinkovitost, ki razvname spomin na rojstvo umetnin, ki so preživele čas. Zgodil se je dan, ki ga je svet posvetil 200. obletnici Schubertovega rojstva. In na ta dan sta basbaritonist Marko Fink in pianistka Nataša Valant pred Evropo in zanjo poustvarila Schubertov pevski cikel Labodji spev...!"

16. marca je Marko Fink pel prvič v znameniti dvorani Konzerthaus na Dunaju v Bachovem Pasijonu po sv. Janezu v vlogi Pilata in zapel je arije pod vodstvom Amerikanca Nikolasa McGeegana.

Od **13. aprila do 2. maja** je v Luganu z orkestrom italijanske Švice sodeloval pri snemanju Mozartove opere COSI FAN TUTTE v vlogi Don Alfonsa pod taktirko francoskega dirigenta Alain Lombard-a. To je že druga opera, ki jo je s to zasedbo posnel za firmo FORLANE. Prva je namreč bila DON GIOVANNI, ki je bila letos nagrajena z Zlatim Orfejem Academie du disque lyrique v Parizu, pri kateri Marko poje vlogo sluge Leporella. To je že druga nagrajena plošča, pri kateri sodeluje Marko Fink (prva je bila Schubertovo Zimsko popotovanje, in sicer v slovenskem prevodu Pavla Oblaka).

17. maja je Marko pel krstno izvedbo kantate "Miti in apokrifi" na besedilo Vena Tauferja, ki jo je skladatelj Lojze Lebic posvetil pevcu. Vsebina se nanaša

na slovenski holokavst leta 1945. Radijskim simfonikom je dirigiral maestro Anton Nanut. Prenos je pa prevzela EBU (Evropean broadcasting union).

19. maja je dobrodavno nastopil s samostojnim koncertom v Dijaškem domu Tabor ob 100. obletnici doma. Dvorana je bila v glavnem zasedena od mladine.

26. maja je pa sodeloval pri Beethovnovi 9. simfoniji v Zagrebški dvorani Lisinki z Zagrebško filharmonijo pod taktirko Milana Horvata.

4. in 5. junija je v Ludwigshavenu in Strasbourgu nastopil v Haydnovem Stvarjenju v vlogah Rafaela in Adama pod vodstvom Avstrijca Theodorja Guschlbauerja.

9. junija je s pianistko Natašo Valant odletel proti Avstraliji na turnejo. Predstavila sta se Slovencem v Adelaidi, Melbournu, Brightu, Canberri in Sydneyu. Višek je turneja dosegla v komornem studiu Sydneyske opere z recitalom slovenskih in argentinskih samospevov.

11. julija je zopet nastopil v Beethovnovi 9. simfoniji z Milanom Horvatom. To pot v Dubrovniku za otvoritev ob 50. obletnici Festivala. Zanimivo je to, da je pred 50 leti isti dirigent imel otvoritveni koncert z isto skladbo.

20. in 21. julija je z Münchenskimi simfoniki nastopil v Mozartovem Requiemu v Santiago de Compostela in Pontevetri pod vodstvom Nemca Maxa Pommerja.

21. avgusta sta z kolegom Ivanom Arnškom delila dobrodelni koncert za Karitas v Mengšu.

25. avgusta je pa prvič nastopil v sklopu festivala Radovljica z Bachovimi samospevi ob spremljavi

Nataše Valant (orgle in cembalo) in Domna Marincica (viola da gamba).

14. septembra je nastopil v Innsbrucku pri Brucknerjevi F-moll maši.

19. in 21. septembra je pod vodstvom Švicarja Michela Corboza pel pri Von Suppejevem Requiemu v Fribourgu (Švica).

23. in 24. septembra je pa imel samostojen koncert samospevov v Hannoveru v sklopu festivala, ki je imel za moto: Sonce, luna in zvezde. Pel je samospeve nemških romantikov in argentinskih skladateljev (Guastavino, Ginastera, Lopez Buchardo).

26. septembra pa v dvorani SF v Ljubljani Bachov Pasijon po sv. Janezu (Pilata in arije) pod taktirko Hrvata Krajčevića.

3. oktobra je v Teharjih sodeloval, kot že prejšnja leta v Kočevskem rogu, pri maši in akademiji v počastitev naših pobitih rojakov.

8. oktobra zopet dobrodelni koncert. To pot na Vrhniki za posodobitev prostorov otroškega vrtca.

13. oktobra so se pa začele scenske vaje za Mozartovo "Figarovo svatbo" v Ljubljanski operi. Marko Fink se je v tem projektu prvič pokazal slovenski publiki kot operni pevec. Med tem je še skočil v Bordeaux, kjer je pel Gossecov Requiem pod vodstvom Avstrijca Hansa Grafa. Potem se je pa zvrstilo 9 predstav Figarove svatbe. Čembalo je igral Ivan Vombergar, sedaj član Ljubljanske opere. Kritiki so zapisali:

- Pavel Mihelčič, DELO 7. decembra 1999: "Basbaritonist Marko Fink (Figaro - na našem odru je nastopil prvič) je s temperamentom, z igralsko sposobnostjo, ki je preseгла pričakovanja, še najbolj pa s čvrstim, ne velikim, a dovolj prodornim glasom, odigral in odpel Figara, ki je imel paleto karakterno-humornih, pevske dodanih vrednosti. Marko Fink ne more biti več odkritje zaradi kulture pevskega podajanja, bil pa je odkritje zaradi izjemnih odrskih sposobnosti, pa tudi lahkotno-muzikalnega podajanja Mozartove glasbe".

- Bogdan Učakar, VEČER 9. decembra 1999: "Sveža, prav nič "pregreta" je bila pevsko-igralska vloga Figara, ki ga je tudi prvič na odru Ljubljanske opere izoblikoval baritonist Marko Fink. Pevsko in igralsko se je vloga kar prašila po odru z živahno fantovsko držo in psihološko izdelanostjo, ki je kar uročila obiskovalce predstave. Izenačen v pevski kultiviranosti, prijetni barvi glasu in z nalezljivim igralskim talentom je razpredal štrene pra-

vega Mozartovega lika. Kako, da smo pevca tako dolgo zatajevali na našem opernem odru?"

- Janko Zerzer, NEDELJA 19. decembra 1999: "Marko Fink, ki je to vlogo na raznih evropskih odrih že pel v nemškem in italijanskem jeziku, je za Figara po postavi, igranju in seveda mozartovsko vodenem glasu kratko malo predestiniran."

V februarški številki nemške revije DIE OPERN-WELT je Marko Fink dobil tudi laskavo kritiko.

19. decembra je na Božičnem koncertu radijskih simfonikov v CD sodeloval pri orkesterski priredbi koroških božičnih ljudskih pesmi pod taktirko Marka Muniha.

4. januarja 2000 je v Salamanci, v stari katedrali, sodeloval pri Bachovem Božičnem oratoriju z orkestrom Dunajske akademije pod vodstvom Avstrijca Martina Haselböcka.

7. januarja zopet pri Beethovnovi 9. sinfoniji v CD v Ljubljani z Radijskimi simfoniki. Dirigiral je Lior Schambadal.

27. januarja je s pianistko Natašo Valant imel večer samospevov v kulturnem centru Alojz Bratuš v Gorici.

11. februarja je z Mariborsko filharmonijo interpretiral samospeve Antona Lajovica (priredbi za orkester L. M. Škerjanca) v mariborski Unionski dvorani pod vodstvom Uroša Lajovica.

16. februarja sta s sestro Bernardo nastopila z recitalom opernih arij in samospevov v samostanu v Vetrinju na Koroškem. Kljub hudemu sneženju je bila dvorana skoraj polna. Kritik Andrej Feinig je zapisal: "...Oba pevca gotovo ni treba podrobneje predstaviti: "podarjena" slovenski emigrantski družini v večmilijonskem Buenos Airesu sta imela kljub izredno muzikalnemu družinskemu zaledju izboriti še mnogo zmag v lastni notranjosti, predno sta se drznila stopiti na oder kot profesionalna pevca, zavedajoča se vseh nevarnosti in pasti, ki jih ni malo na taki poti. Vendar se sme dodati, da zlijeta v sebi kar nekaj prikupnih potez argentinskega, pa tudi slovenskega človeka. Argentinske korenine ima prav gotovo njuna velika notranja sproščenost in toleranca, princip živeti in pustiti, pa tudi veselje do življenja. K temu dodajmo še nekaj velemeščanske razgledanosti in slovenske pridnosti in natančnosti./.../ Dodatki k programu, še bolj pa veliko notranje zadovoljstvo vseh prisotnih je dokaz, da smo bili priča velikemu večeru".

24. in 25. februarja je pel v Bachovi kantati 21 v CD s SF pod taktirko Milana Horvata.

5. marca je v počastitev 100. obletnice rojstva tenorista Josipa Gostiča sodeloval pri koncertu z opernimi arijami Puccinija in Verdija v rojstnem kraju Homec. Sodelovali so solisti Ljubljanske in Zagrebske opere.

10. marca je pel Wolfove samospeve v njegovi rojstni hiši v Slovenj Gradcu ob klavirski spremljavi Brede Zakotnik.

15. marca je imel recital slovenskih in argentinskih pesmi na ljubljanskem magistratu. Prireditelj je bil Društvo špansko-slovenskega prijateljstva.

26. marca, na dan ob 250. letnici Bachove smrti, je v Ljubljani pel vlogo Kristusa v Pasijonu po sv.

Maria Slane

Odbor SKA je na svoji seji 4.4.2000 soglasno sprejel med svoje članstvo dva mlajša ustvarjalca, ki sta s svojim trajnim in uspešnim delovanjem dokazala svoje sposobnosti na različnih področjih umetnosti:

MARJANA JELENC (glasbeni odsek), ter
MARTIN SUŠNIK (filozofski, gledališki in literarni odsek)

(Naslednje tri pesmi imajo naslove, ki se vsi začenjajo z glasom "p" - a pod kakšnim vplivom, nimam pojma.)

PREPIS

(pisma, ki se je zgubilo)

Srcé mi danes je kot mlinski gredelj,
in vendar ti bom čisto tiho pel:
kot netopir oprimi se besed
"Iščočemu se bode razodelo".

Kot netopir z električno napravo
temé ne nehaj bosti s prošnjami.
Ne veš, kako in kje in kdaj bo prav,
da te Gospod svetà redù usliši.

Kot netopir obvisi - boš uslišan!
Če v tvojih krilih se ne skriva zlo.
Neznanega okolja se učiš -
saj vérujeva, da je Bog Skrivnosten.

POMÓLIL BOM

Čprav bi kupil zlate krizanteme
in luč v steklenki, da spoštljivo tli -
kako naj z njimi čez to mórje grem,
ki komaj spravljam v shrambo kruh tujine?

Lahkó nasmehneš se, ko ti zaupam:
pomólil bom za drage v večnosti.
Živíjo! Saj ni duh-atomov kup,
ki se s telesom smrtno razdrobijo.

Živíjo! A mordà od zla trpijo,
ki vanj so s svetom se zapléтали
in ni bilo dovolj na tehničnici
ljubezni, ko so v Svet Ljubezni šli...

Čprav bi kupil zlate krizanteme
in luč v steklenki, da vso noč gori -
bi brez ljubezni ne odzvel vezem
zaponk, da dragi se željno sprostijo.

POTEM JE POLDNE. IN POTEM JE HLÁDNO

Potem je poldne. Tretji dan.
In sonce na sredi
čisto modrega neba.
Na mahu sklonjen cvet
se z zlatim zvoncem poslavlja
od poletja brez obstanka.

Na trsih, s kapljami obdarovanih,
pastirji kačji že pristajajo.
Selivke s severa
s v karavani izgublajo
v svetlobo
za obzorjem.

Jesen prihaja v tretji dan
obzirno.
Dva dni se zdelo je,
da je ne bo.
Da jo obdal
gverilcev je prepír.

Potem naénkrat
hláдно je popoldne.
Še nekaj ptičkov sencam žvorgoli.
In prav imajo.
Sveti čas
se bliža.

Kladimir Kos.

Janezu. Orkestru Slovenicum je dirigiral Uroš Lajovic.

8. aprila je pel vlogo Kristusa v Bachovem Pasijonu po sv. Mateju z vokalnimi ansamblom z Lausanne v katedrali pod vodstvom Michela Corboza. Sodeluje baročni orkester Freitagsakademie iz Berne. S to zasedbo bo Marko Fink sodeloval na turneji sedmih koncertov po Japonski prihodnjega oktobra. Izvajali bodo tudi Bachovo h-mol mašo.

11. in 12. aprila je bila ponovitev kantate Miti in apokrifi Lojzeta Lebica v dvorani SF v sklopu otvoritvenega koncerta Slovenskih glasbenih dnevov in v Prevaljah na Koroškem.

16. aprila je pa prvič nastopil z znanim orkestrom Dunajskih simfonikov v veliki dvorani Konzerthaus

na Dunaju. Pel je vlogo Kristusa v Janezovem pasijonu pod taktirko Martina Haselböcka.

20. in 21. aprila je pa pel Mozartov Requiem v Luzerni in Luganu pod vodstvom Alain Lombarda. Posneli so tudi CD-ploščo za firmo FORLANE.

5. maja je zopet nastopal v Bachovem Pasijonu po sv. Mateju. To pot v Monaco.

7. maja je pa s samostojnim koncertom sodeloval na Bachovem maratону v Novi gorici (Dobrovo). Pel je Bachove arije za bas iz kantat in oratorijev in pa izbor Bachovih Schemmelis-lieder.

18. in 19. maja je pa s SF v CD nastopil v Bachovem Magnificatu pod vodstvom Madžara Janosa Kovacsca.

24. maja je pri posvetitveni maši novega Beo-

grajskega nadškofa Dr. Stanislava Hočevarja na Rakovniku sodeloval s petjem.

25. maja pa je pel celovečerni koncert v Kopru ob spremljavi Nataše Valant. Koncert je ponovil 29. maja v dvorani Škofovih zavodov v Šentvidu.

Čaka ga veliko nastopov v Sloveniji, Franciji, Argentini (Buenos Aires in Mendoza), Braziliji, Japonskem, Avstriji, Španiji.

Za prihodnjo sezono je vabljen k sodelovanju pri dveh novih opernih produkcijah v ljubljanski operi: Gaetano Donizetti: DON PASQUALE (Don Pasquale) Wolfgang Amadeus Mozart: DON GIOVANNI (Leporello).

Našemu članu in prijatelju Marku Finku k vsem tem stvaritvam pristrčno čestitamo!

Zbor Niños y Jovenes Cantores de Bariloche v Vancouverju

Pevski zbor Niños y Jovenes Cantores de Bariloche, katerega vodi že več let naš član prof. **Andrej Jan**, je bil edini iz Argentine izbran, da sodeluje pri srečanju 50 otroških zborov iz celega sveta v Vancouverju, Kanada, od 18.3. do 22.3. 2001. (The World of Children's Choirs - 2001) Iz Južne Amerike je bil povabljen samo še en zbor, iz Venezuele. Dirigent Andrej Jan je izbral repertorij, ki bo razdeljen v tri skupine: moteti Jacobusa Gallusa, argentinsko in južnoameriško koralno petje (Carlos Guastavino, Juan Carlos Delli Quadri, Clydwin Jones, Emilio Dublanc), in skladbe iz ameriškega baroka (colonialna glasba).

Na simpoziju za odrasle bo mogel dirigent Jan tudi sodelovati pri 45 muzikoloških sejah. Za dve od teh že pripravlja temo o ameriškem baroku in zborovski glasbi Jacobusa Gallusa. Festival se bo zaključil s slavnostnim koncertom, na katerem bo sodelovalo 2001 mladih pevcev, ki bodo skupno peli v duhu edinosti in različnosti ter miru.

Po končanem festivalu bodo organizirali tudi več koncertov v ZDA in Kanadi.

Prijatelju Andreju Janu najprej iz srca čestitamo k tej izbiri in želimo njemu in vsem njegovim pevčkom največ uspeha!

Kulturni večeri

so bili:

1. večer 8. aprila 2000 Debeljakov večer.

O dr. Tinetu Debeljaku je govoril njegov sin Tine. Večer je bil izredno zanimiv; prikazana so bila njegova dela iz časa pred vojno, med njo in v emigraciji. Obisk je bil številen.

2. večer 29. aprila 2000.

Razstava 25 olj slikarja Milana Volovška. Uvodni nagovor je imel njegov učenec Ivan Bukovec. Žal zaradi trenutne obolelosti mojster ni bil navzoč. Razstava je bila polno obiskana.

3. večer 20. maja 2000.

Večer Bare Remec. V Argentini posnet in v Sloveniji izdelan prikaz življenja in dela umetnice smo predvajali pred polno dvorano, ki je film navdušeno sprejela. Scenarij je napisal Zroko Simčič, režijo pa je izvedla ga. Vanda Brvar.

PROŠNJA

Buenos Aires, marec 2000.

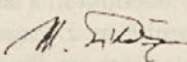
Spoštovana slovenska rojakinja,
spoštovani slovenski rojak!

Prijateljstvo je največji zaklad v odnosih med ljudmi. Prijaznost in ljubezen do svojih bližnjih, do narodnih vrednot, do slovenske besede in misli, ter povezanost v srcih med tistimi, ki delajo in ustvarjajo kulturne dobrine s temi, ki te dobrine uživajo, je neobhodno potrebno za značajsko rast in moralno pokončnost v narodnostnem pogledu.

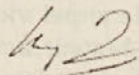
Danes, po mnogih letih, naša organizacija spet potrebuje prijatelje. Potrebuje jih za to, da nas potrdi v pravilnosti našega dosedanjega dela, pa tudi, da nam prijateljsko želi srečo v bodočih naporih. Povsod med našo skupnostjo opažamo podobne probleme, predvsem generacijski osip sodelavcev, po drugi strani pa gmotne potrebe. Mi nismo izjema. Potrebujemo mlade sodelavce in jih iščemo kjer se le da. Potrebujemo pa tokrat tudi majhno gmotno podporo, da se izmotamo izpod trenutnega deficitarnega položaja, v katerega se je vpletla SKA zaradi zmanjšanja podpore Ministrstva za kulturo, kot posledica inflacije v Sloveniji. Naš položaj ni zelo kritičen, rešili bi ga recimo z 50 mecenskimi naročninami "MEDDOBJA", se pravi namesto \$ 30,- letne naročnine prosimo za enkratno "mecensko" naročnino 100,- pesov (dolarjev), s čimer bi naši prijatelji ponovno dokazali svojo zavzetost za gojitev slovenske kulture v zdomstvu.

V hvaležnem pričakovanju na Vaš odziv, Vas iskreno pozdravljamo.

Za Slovensko kulturno akcijo.

Marijan Eiletz
Predsednik

Lojze Rezelj
Upravnik

Vsem prijateljem ki pa so se že odzvali tej naši prošnji se iz srca zahvaljujemo.

V. SEC. 6 CORE CENTRAL	TARIFA REDUCIDA CONCESION 232
	R. P. I. 201682

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Acción Cultural Eslovana. Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. Urejuje ga odbor, pod koordinacijo tajništva. Glavni urednik: Marijan Eiletz. Director: la Comisión directiva bajo la coordinación del secretario. Tisk / impreso en: Editorial Béruga del Centro Misionar Béruga. Colón 2544, (1826) Remedios de Escalada, Buenos Aires, Argentina. Izhajanje GLASA SKA denamo podpira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Vsa nakazila na ime in naslov: Alojzij Rezelj, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.